

ÖZET

AYDIN'DA İKİ İLKÖĞRETİM OKULUNDA OKUL SAĞLIĞI HİZMETLERİ VE YENİ BİR MODEL GELİŞTİRİLMESİ

Okul dönemi yaşam süreci içerisinde önemli bir dönemi oluşturur ve 6 ile 19 yaş arası kapsar. Ülkelerin kalkınmışlık düzeyinin belirlenmesinde önemli rolü olan sağlıklı insan gücü, çocukluktan itibaren sağlığının bilincinde olan, sağlığını koruyan ve sağlığı bozulduğunda fark eden bireylerin yetiştirilmesi ile mümkündür. Bu nedenle, okul dönemi geleceğin toplumu oluşturma bakımından çok önemli bir dönemdir.

Bu çalışmanın amacı, iki ilköğretim okulunda okuyan 10-14 yaş arası öğrencilere beslenme, hijyen, ağız diş sağlığı, sigara ve fizik aktivite konularında farklı eğitim modelleri uygulayarak öğrencilerin sağlık davranışı ve bilgi düzeyi üzerine etkisinin incelenmesidir.

Araştırma Aydın'da Merkeze bağlı biri kırsal, biri kentsel bölgede yer alan iki ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiş müdahale tipinde bir araştırmadır. Araştırmaya dahil edilen okulların 6.7.8. sınıflardan 3'er şube sınıflara göre tabakalandırılarak basit rastgele örneklem metoduyla seçilmiş, her sınıftan bir şube uzman, bir şube akran, bir şube kontrol grubu olarak belirlenerek müdahale grupları oluşturulmuş, çalışma 555 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere eğitimler öncesi ve sonrasında anket uygulanmıştır. Araştırma verileri SPSS 11.5 programı kullanılarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada kentsel bölgede 6.sınıf uzman grubunda ön test bilgi puanı ortalaması $18,72 \pm 3,73$ 'den $21,05 \pm 4,47$ 'e, 8.sınıf akran grubunda ön test bilgi puanı ortalaması $19,80 \pm 3,69$ 'den $21,80 \pm 7,09$ 'a yükselmiştir ($p < 0.05$). Kırsal bölgede ise uzman grubunda 6.sınıflarda $15,53 \pm 4,74$ 'den $17,53 \pm 6,61$ 'e, 7.sınıflarda $17,75 \pm 3,93$ 'den $21,58 \pm 3,97$ 'e; akran grubundan ise 7.sınıflarda $18,04 \pm 3,43$ 'den $20,79 \pm 6,26$ 'ya yükseldiği tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Ayrıca akran gruplarında gerek kentsel gerek kırsal bölgede öğrencilerin düzenli diş bakımı oranlarında anlamlı düzeyde artış kaydedilmiştir ($p < 0.05$).

Araştırmamızda ilköğretim 6. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin seçilen konularla ilgili bilgi ve davranış düzeylerinin akran ve uzman eğitim modelleri uygulanarak kısmen de olsa artırılabilceği gösterilmiştir.

Anahtar kelimeler: Okul sağlığı, Öğrenci, Sağlık eğitimi, Akran eğitimi